

Zakon o muzejskoj djelatnosti Republike Srpske

("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 112/21 od 17.12.2021)

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja muzejske djelatnosti, vrste muzejske građe, kao i način pribavljanja, zaštite i korišćenja muzejske građe, ciljevi razvoja muzejske djelatnosti, osnivanje i prestanak rada muzejskih ustanova, vrste muzejskih ustanova, rukovođenje i upravljanje muzejskim ustanovama, stručni radnici u muzejskoj djelatnosti, finansiranje muzejske djelatnosti, nadzor nad radom muzejskih ustanova, te druga pitanja od značaja za muzejsku djelatnost.

Član 2.

(1) Muzejska djelatnost, u smislu ovoga zakona, jeste djelatnost zaštite muzejske građe i nematerijalnog kulturnog nasljeđa od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika), koja podrazumijeva stručni i naučni rad na istraživanju, prikupljanju, evidentiranju, dokumentacijskoj obradi, zaštiti, konzervaciji, restauraciji, čuvanju, izlaganju, prezentaciji i digitalizaciji civilizacijskih i kulturnih materijalnih, nematerijalnih i prirodnih dobara u fizičkom i digitalnom obliku, s ciljem ostvarivanja kulturnih, obrazovnih i naučnih potreba i doprinosa razvoju društva.

(2) Muzejska djelatnost sprovodi se u skladu sa međunarodno prihvaćenim dokumentima i profesionalnim standardima prepoznatim u Statutu Međunarodnog savjeta za muzeje (ICOM) i Kodeksu profesionalne etike ICOM, kao i ratifikovanim međunarodnim konvencijama.

Član 3.

Ostvarivanje opšteg interesa u muzejskoj djelatnosti obezbjeđuju Republika i jedinice lokalne samouprave.

Član 4.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi kojima se uređuju opšti upravni postupak, kultura, obligacioni odnosi, zaštita kulturnih dobara, sistem javnih službi i radni odnosi.

Član 5.

Pojedini izrazi i pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

- 1) muzejska zbirka je skup stručno obrađenih muzejskih predmeta, sistematizovanih i povezanih po jednoj ili više kulturnih, prirodnih, etnografskih, etnomuzikoloških, istorijskih, naučnih ili umjetničkih vrijednosti unutar ustanove koja obavlja muzejsku djelatnost ili unutar drugog pravnog lica,
- 2) studijska zbirka je skup stručno obrađene i inventarisane muzejske građe namijenjene

proučavanju i naučnom istraživanju,

3) kategorizacija je postupak vrednovanja muzejske građe na osnovu utvrđenih kriterijuma,

4) knjiga ulaza je prvi dokument u muzejskoj dokumentaciji, u kojoj se upisuje muzejski predmet iz svih zbirki muzeja i u kojoj se vodi evidencija o najznačajnijim karakteristikama predmeta koji privremeno ili trajno ulazi u muzej,

5) inventarna knjiga je spisak pokretnih kulturnih dobara za svaku pojedinačnu zbirku koja se vodi u skladu sa zakonom,

6) knjiga izlaza je dokument u muzejskoj dokumentaciji u koji se upisuju podaci o predmetima u vlasništvu i na čuvanju u muzeju, a koje muzej privremeno ili trajno predaje drugom fizičkom ili pravnom licu u svrhu pozajmljivanja, ekspertize, konzervacije, restauracije, čuvanja, izlaganja, prodaje ili po nekom drugom osnovu, u skladu sa ovim zakonom,

7) inventarni karton je obrazac u koji se unose podaci o pojedinačnom pokretnom kulturnom dobru, shodno vrsti muzejske građe.

Član 6.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II OBAVLJANJE MUZEJSKE DJELATNOSTI

Član 7.

Muzejsku djelatnost obavljaju: muzeji, memorijalni muzeji, spomen-područja, muzejske spomen-kule, muzeji na otvorenom, arheološki muzeji, muzeji u sastavu i umjetničke galerije (u daljem tekstu: muzejska ustanova).

(2) Muzejska djelatnost može se obavljati samostalno ili u okviru drugih pravnih lica upisanih u sudski i drugi registar, u skladu sa ovim zakonom.

Član 8.

(1) Muzej je pravno lice koje obavlja muzejsku djelatnost u svrhu proučavanja, obrazovanja i dostupnosti javnosti materijalnog i nematerijalnog nasljeđa čovječanstva koje čuva, a u službi je društva i njegovog kulturnog i društvenog razvoja.

(2) Memorijalni muzej i spomen-područje je znamenito mjesto od izuzetnog značaja za istoriju i kulturu naroda.

(3) Muzejska spomen-kula je autentičan ambijent graditeljskog nasljeđa koji se odnosi na određeni istorijski period, događaje ili ličnosti.

(4) Muzej na otvorenom je područje sa karakterističnim elementima prirodnih i radom stvorenih vrijednosti koje predstavljaju dio kulturnog nasljeđa.

(5) Arheološki muzej je ustanova za upravljanje zaštićenim područjem arheološkog kompleksa.

(6) Umjetnička galerija je ustanova koja ima vlastitu muzejsku građu i obavlja muzejsku djelatnost izlaganjem javnosti civilizacijskog, materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasljeđa, te prirodnih dobara u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom.

(7) Muzej u sastavu je organizaciona jedinica u okviru ustanove ili drugog pravnog lica koja ima stručno obrađenu i sistematizovanu muzejsku građu.

(8) Galerija je ustanova koja se bavi izložbenom djelatnošću i nema vlastitu muzejsku građu, ali

se bavi, izmeđ u ostalog, i izlaganjem javnosti civilizacijskog, materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasljeđ a, te prirodnih dobara u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 9.

Obavljanje muzejske djelatnosti obuhvata:

- 1) otkrivanje, pribavljanje, dokumentovanje i obradu muzejske građ e,
- 2) istra ž ivanje, prou č avanje i vrednovanje muzejske građ e i elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđ a i muzejske dokumentacije,
- 3) utvr đ ivanje pokretnih kulturnih dobara – muzejskih predmeta i registrovanje elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđ a,
- 4) utvr đ ivanje dobara pod prethodnom za š titom i vo đ enje evidencije o dobrima pod prethodnom za š titom,
- 5) č uvanje, odr ž avanje i kori š ć enje muzejske građ e i muzejske dokumentacije,
- 6) predlaganje, utvr đ ivanje, sprovo đ enje i pra ć enje sprovo đ enja mjera za š tite muzejske građ e i elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđ a,
- 7) kori š ć enje muzejske građ e i registrovanih elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđ a radi promovisanja kroz izlaganje, publikacije, predavanja, edukativno-prosvjetni rad i na druge na č ine,
- 8) vo đ enje propisane dokumentacije o muzejskoj građ i, zbirkama, muzejskim aktivnostima i registrovanim elementima nematerijalnog kulturnog nasljeđ a,
- 9) organizaciju i realizaciju stalne postavke i povremenih izlo ž bi,
- 10) organizaciju i realizaciju umjetni č kih i kulturnih doga đ aja u okviru djelokruga rada,
- 11) pripremu, publikovanje i prodaju muzejskih izdanja i prate ć ih sadr ž aja u vezi sa djelatno š ć u,
- 12) sprovo đ enje digitalizacije muzejske građ e, muzejske dokumentacije i registrovanih elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđ a,
- 13) pru ž anje stru č ne pomo ć i vlasnicima i dr ž aocima muzejske građ e,
- 14) pru ž anje podr š ke i stru č ne pomo ć i za o č uvanje nematerijalnog kulturnog nasljeđ a kroz saradnju sa zajednicama koje ga ba š tine,
- 15) reviziju muzejske građ e i dostavljanje izvje š taja osniva č u,
- 16) procjenu kulturno-umjetni č ke, istorijske i nau č ne vrijednosti muzejske građ e za potrebe evidentiranja i osiguranja,
- 17) organizaciju i realizaciju izrade i prodaje suvenira i drugih promotivnih materijala,
- 18) druge poslove, u skladu sa zakonom, statutom i op š tim aktom.

Član 10.

(1) Muzejske ustanove istra ž uju i pribavljaju muzejsku građ u, po pravilu, na podru č ju za koje su osnovane.

(2) Pribavljanje muzejske građ e ostvaruje se na na č in svojstven pojedinim stru č nim disciplinama, i to:

- 1) terenskim istra ž ivanjem,
- 2) iskopavanjem,
- 3) otkupom,
- 4) poklonom,
- 5) zavje š tanjem,
- 6) nasljeđ ivanjem,
- 7) razmjenom,
- 8) legatom,
- 9) kopiranjem,

- 10) odlivanjem sa originala,
- 11) na druge načine.

Član 11.

- (1) Radi upotpunjavanja muzejske građe i muzejske zbirke, muzejske ustanove mogu razmjenjivati muzejsku građu međusobno, kao i sa drugim ustanovama kulture.
- (2) Razmjena muzejske građe može se obaviti na osnovu odobrenja direktora ustanove kulture i uz saglasnost osnivača.
- (3) Nije dozvoljeno davati i razmjenjivati jedinstvene i rijetke primjerke, niti predmete kojima je, na osnovu propisa kojima se uređuje zaštita kulturnih dobara, utvrđen status kulturnog dobra od velikog i izuzetnog značaja.

Član 12.

Stručna obrada muzejskih predmeta obuhvata:

- 1) identifikaciju,
- 2) analizu i opis,
- 3) kategorizaciju,
- 4) zaštitu (konzervacija i restauracija),
- 5) stručno istraživanje,
- 6) publikovanje,
- 7) prezentaciju.

Član 13.

- (1) Muzejska građa u okviru muzejske ustanove može se kontinuirano izlagati i na drugi način prezentovati.
- (2) Muzeološka izložba na muzeološki način prezentuje određenu temu, period, događaj ili ličnost.
- (3) Muzejskim ustanovama je dozvoljeno javno izlagati samo muzejsku građu koja je prethodno stručno obrađena i na stručan način izložena.
- (4) Muzejske ustanove mogu, prema potrebi, prirediti izložbe i van svoga sjedišta.

Član 14.

- (1) Muzejska ustanova je dužna da muzejsku građu učini dostupnom javnosti kroz različite vidove izlaganja i prezentovanja.
- (2) Muzejska građa izlaže se putem stalnih i povremenih izložbi u sjedištu i van sjedišta muzeja i predstavlja se publikacijama različitog tipa – katalozima, monografijama, serijskim publikacijama.
- (3) Muzejska građa može biti izložena javnosti ako je prethodno upisana u inventarnu knjigu muzejske zbirke i stručno obrađena u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Muzejska ustanova treba da muzejsku građu učini dostupnom osobama sa invaliditetom kada je to moguće i u oblicima koji su im pristupačni.
- (5) Muzejska ustanova je dužna da donese interni akt kojim propisuje način korišćenja muzejske građe i način ostvarivanja dostupnosti muzejske građe.

Član 15.

- (1) Republika može dati garanciju za muzejsku građu inostrane izložbe koja se privremeno priređuje na teritoriji Republike, a koja ima posebnu kulturnu i umjetničku vrijednost.
- (2) Garancija se daje kada bi, zbog visoko deklarirane materijalne vrijednosti muzejske građe, troškovi osiguranja izložbe bili izuzetno visoki, a prihvata se garancija umjesto osiguranja.
- (3) Garancija se izdaje za period od preuzimanja, tokom izlaganja pa do povrata muzejske građe.
- (4) Izdavanje garancije i garantovanje obaveza sprovodi se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zaduženja, duga i garancije Republike.

Član 16.

- (1) Muzejska ustanova je dužna da sprovodi stručne i tehničke mjere zaštitne i čuvanja muzejske građe.
- (2) Zaštitna i čuvanje muzejske građe je postupak sa ciljem da se zaustavi ili uspori prirodno propadanje i fizičko oštećenje muzejske građe i muzejske dokumentacije.
- (3) Mjere zaštitne i čuvanja muzejske građe podrazumijevaju preventivnu zaštitu, čuvanje, konzervaciju i restauraciju, dokumentaciju, digitalizaciju i reviziju muzejske građe.
- (4) Zaštitna muzejske građe i muzejske dokumentacije obavezno se sprovodi u prostorijama za prijem građe, izložbenim prostorima, radionicama, ateljeima, laboratorijama i muzejskim depoima.
- (5) Uslovi u vezi sa tehničkim mjerama i načinom sprovođenja mjera stručne i tehničke zaštite i čuvanjem muzejske građe propisuju se pravilnikom.

Član 17.

- (1) Muzejska ustanova dužna je da sprovodi preventivnu zaštitu muzejske građe.
- (2) Preventivna zaštita unutar muzejskih ustanova je sastavni dio zaštite, a obuhvata osiguranje primjerenih mikroklimatskih uslova, svjetlosnih uslova, prevenciju djelovanja štetnih materija i ostale preventivne postupke.
- (3) Muzejska ustanova je dužna da izradi plan preventivne zaštite i spasavanja muzejske građe od izuzetnog značaja u vanrednim situacijama.

Član 18.

- (1) Muzejska ustanova dužna je da obezbijedi stalni fizički i tehnički nadzor i čuvanje muzejske građe koja se u muzejima nalazi, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i drugim propisima kojima se uređuju pravila fizičkog i tehničkog obezbjeđenja.
- (2) Muzejska građa, kao i prostor u kojem se čuva, mogu se osigurati od svih rizika u skladu sa odlukom osnivača.

Član 19.

- (1) Muzejska ustanova može povjeriti muzejsku građu na čuvanje drugim muzejskim ustanovama, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje zaštita kulturnih dobara.
- (2) Muzejska ustanova može preuzeti na privremeno ili trajno čuvanje ili privremeno ili trajno izlaganje samo muzejsku građu koja po svojim karakteristikama odgovara tipu muzeja.
- (3) Muzejska građa koja se preuzima radi trajnog ili privremenog čuvanja ili muzejska građa koja se preuzima radi privremenog ili trajnog izlaganja mora biti prethodno stručno obrađena.

- (4) Muzejska ustanova koja preuzima muzejsku građu radi trajnog ili privremenog čuvanja dužna je da ima obezbijeđen muzejski prostor za smještaj muzejske građe.
- (5) Pod muzejskim prostorom za smještaj muzejske građe podrazumijeva se posebno izdvojen prostor namijenjen za smještaj, čuvanje i preventivnu zaštitu.
- (6) Muzejska ustanova dužna je da vodi evidenciju muzejske građe koja je preuzeta radi trajnog ili privremenog čuvanja, kao i evidenciju muzejske građe koja je preuzeta radi njenog trajnog ili privremenog izlaganja.
- (7) Sadržaj i način vođenja knjige ulaza, inventarne knjige, knjige izlaza i kartoteke muzejske građe propisuju se pravilnikom.
- (8) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja knjige ulaza, inventarne knjige, knjige izlaza i kartoteke muzejske građe.

Član 20.

- (1) Muzejska ustanova vodi dokumentaciju o muzejskoj građi.
- (2) Muzejska dokumentacija sadrži podatke o muzejskim predmetima koji su potrebni za njihovu stručnu obradu, identifikaciju, određivanje porijekla i stanja u kojem su pribavljeni, kao i procjenu vrijednosti, a radi uvida u stanje muzejske građe.
- (3) Muzejska ustanova može da omogući uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju koja je obrađena i publikovana svim zainteresovanim pravnim i fizičkim licima radi njenog stručnog i naučnog proučavanja.
- (4) Rješenje o odobrenju uvida u muzejsku građu donosi direktor muzejske ustanove.

Član 21.

- (1) Konzervacija i restauracija muzejske građe sprovodi se u muzejskim ustanovama u kojima stručnjaci obavljaju konzervatorsko-restauratorske radove na muzejskoj građi, u zavisnosti od vrste muzejske građe, stepena i uzroka oštećenja.
- (2) Konzervacija muzejske građe je niz interventnih tehnika i mjera kojima se postiže hemijska i fizička stabilizacija muzejske građe, odnosno kojima se usporava, zaustavlja, umanjuje ili eliminiše dejstvo uzročnika propadanja muzejske građe.
- (3) Restauracija muzejske građe je niz metoda i postupaka čijim se djelovanjem oštećena muzejska građa obnavlja i vraća u prvobitno poznato ili pretpostavljeno stanje i oblik.

Član 22.

- (1) Muzejska ustanova digitalizuje muzejsku građu, kao mjeru zašтите, s ciljem dokumentovanja stanja, korišćenja u okviru informacionog sistema, lakšeg pretraživanja i objavljivanja.
- (2) Digitalizacija je prevođenje podataka o muzejskoj građi iz analogne u digitalnu formu, kao i podataka i dokumentacije o kulturnom dobru.
- (3) Centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa propisuje postupak digitalizacije muzejske građe.
- (4) Direktor centralne muzejske ustanove kompleksnog tipa donosi Pravilnik o postupku digitalizacije muzejske građe.
- (5) Pravilnik iz stava 4. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 23.

- (1) Muzejska ustanova dužna je da vrši reviziju muzejske građe.
- (2) U postupku revizije muzejske građe utvrđuju se broj i stanje muzejskih predmeta, stepen

njihove o š t e ć enosti, dokumentovanost svakog predmeta i mjere za š tite.

(3) Revizija muzejske gra đ e je stru č na provjera koja se obavlja na osnovu podataka o zate č enom broju i stanju muzejskih predmeta u muzejskim ustanovama i podataka koji su upisani u inventarnim knjigama, s ciljem utvr đ ivanja stvarnog broja i stanja muzejske gra đ e.

(4) Revizija muzejske gra đ e mo ž e da bude redovna i vanredna.

(5) Redovna revizija muzejske gra đ e vr š i se svakih deset godina.

(6) Vanredna revizija muzejske gra đ e mo ž e biti potpuna ili djelimi č na, a obavlja se u slu č ajevima preseljenja muzejske gra đ e, po ž ara ili poplave u prostorijama u kojima se nalazi muzejska gra đ a, u slu č aju kra đ e, neovla š ć enog ulaska ili fizi č kog o š t e ć enja prostora u kojem je smje š tena muzejska gra đ a, kao i u drugim slu č ajevima.

Član 24.

(1) Reviziju muzejske gra đ e vr š i stru č na komisija, koju imenuje direktor muzejske ustanove.

(2) O izvr š enoj reviziji komisija sastavlja izvje š taj koji se dostavlja direktoru i osniva č u.

(3) Direktor muzejske ustanove, na osnovu izvje š taja komisije, rje š enjem utvr đ uje mjere za š tite ili otpis muzejske gra đ e.

(4) Direktor muzejske ustanove donosi uputstvo kojim se ure đ uju na č in i postupak revizije muzejske gra đ e.

Član 25.

(1) Mati č na muzejska djelatnost je organizovani oblik stru č nog djelovanja unutar mre ž e muzejskih ustanova u Republici, a sprovode je mati č ni muzeji.

(2) Mati č na muzejska djelatnost omogu ć ava jedinstvenost stru č nog pristupa muzejskom radu, stru č nu pomo ć i stru č ni nadzor nad radom muzejskih ustanova.

Član 26.

Mati č na muzejska djelatnost podrazumijeva obavljanje sljede ć ih poslova:

1) stru č no-savjetodavnu pomo ć muzejskim ustanovama,

2) unapre đ enje stru č nog rada u muzejskim ustanovama,

3) uskla đ ivanje rada i razvoja muzejskih ustanova,

4) stru č ni nadzor nad radom muzejskih ustanova,

5) unapre đ enje i razvoj muzejske djelatnosti,

6) edukaciju muzejskih stru č njaka,

7) prezentaciju i organizovanje stru č nog rada, uz primjenu nacionalnih i me đ unarodnih standarda, s ciljem unapre đ enja i razvoja muzejske djelatnosti,

8) saradnju sa centralnom muzejskom ustanovom,

9) izdavanje mjera tehni č ke za š tite prema vrsti muzejske gra đ e,

10) druge aktivnosti zna č ajne za unapre đ enje i razvoj muzejske djelatnosti.

Član 27.

(1) Mati č ni muzej sprovodi mati č nu muzejsku djelatnost prema vrsti muzejske gra đ e i osobenosti u vr š enju muzejske djelatnosti, stru č noj osposobljenosti zaposlenih, kao i raspolo ž ivom muzejskom dokumentacijom i opremom za rad, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Mati č na djelatnost prema vrsti muzejske gra đ e i specifi č nosti muzejske djelatnosti sprovodi se na teritoriji Republike.

(3) Ministar, na prijedlog centralne muzejske ustanove kompleksnog tipa, donosi rje š enje kojim

utvrđuje muzejske ustanove koje obavljaju matičnu funkciju, na period od četiri godine.

Član 28.

(1) Muzejske ustanove povezuju se u muzejsku mrežu u koja se zasniva na društvenoj potrebi da cjelokupno područje Republike bude sistematski obuhvaćeno muzejskom djelatnošću putem opširnih i specijalizovanih muzejskih ustanova.

(2) Ministar, na prijedlog Muzeja Republike Srpske, rješava utvrđuje mrežu muzejskih ustanova u Republici.

GLAVA III MUZEJSKA GRAĐA

Član 29.

(1) Muzejsku građu čine muzejski predmeti i muzejska dokumentacija, koji se sistematizuju u muzejske zbirke i predstavljaju vrstu kulturnog nasljeđa.

(2) Muzejski predmet je inventarisani predmet koji je nakon istraživanja i obrade prepoznat kao dio nasljeđa, te stručno i naučno obrađen i klasifikovan prema muzejskim standardima u muzejsku zbirku.

(3) Muzejska dokumentacija je skup prikupljenih, organizovanih i sačuvanih podataka izrađenih po muzeološkim standardima i principima, a koji nastaju tokom procesa stručne obrade i naučne obrade muzejskih predmeta i govore o njihovim svojstvima, porijeklu, identifikaciji, periodu nastanka, zatečenom stanju i mjerama zaštite, kao i o stručnoj i naučnoj valorizaciji, promociji i prezentaciji i prati sve ostale promjene od ulaska predmeta u muzej.

Član 30.

(1) Muzejska građa kao materijalno kulturno nasljeđe predstavlja sve ono što je stvorila priroda ili je stvorio čovjek svojim radom, a koja je prepoznata kao značajno materijalno ostvarenje i muzeološki je obrađena.

(2) Materijalno kulturno nasljeđe podrazumijeva:

1) proizvode prirode:

1. minerali,
2. rude,
3. biljni svijet,
4. životinjski svijet;

2) proizvode ljudskog rada:

1. oruđe,
2. oružje,
3. odjevni predmeti,
4. ukrasni predmeti,
5. proizvodi kućne radinosti,
6. proizvodi zanatstva,
7. umjetnička ostvarenja,
8. predmeti, dokumenti i druga svjedočanstva o pojavama i procesima u društvu, životu i običajima ljudskih zajednica, životu i djelu istaknutih ličnosti, istorijskim zbivanjima, kulturnom, naučnom, političkom, ekonomskom, tehničkom razvoju, kao i drugi predmeti koji svjedoče o razvoju prirode i društva od praistorije do danas.

Član 31.

(1) Muzejska građa kao nematerijalno kulturno nasljeđe su znanja, umijeća i vještine koje se odnose na prirodu i čovjeka i koje predstavljaju osnovu za proizvodnju materijalnih kulturnih dobara, koja se prenose sa generacije na generaciju i pružaju osjećaj identiteta i kontinuiteta, a s ciljem njihovog očuvanja, koje zajednice, grupe i pojedinci prepoznaju kao dio svog kulturnog nasljeđa.

(2) Nematerijalno kulturno nasljeđe podrazumijeva:

- 1) jezik i govor,
- 2) usmena predanja,
- 3) književnost i druge oblike jezičkog izražavanja,
- 4) izvođačku umjetnost,
- 5) događaje o pojavama i procesima u društvu koji svjedoče o razvoju prirode i društva od praistorije do danas,
- 6) znanja i društvene prakse o običajima, obredima i svečanostima i vještine stečene na osnovu toga,
- 7) vještine koje se odnose na tradicionalne zanate,
- 8) originalne postupke i načine izrade umjetničkog djela,
- 9) originalne i tradicionalne prakse iz gastronomije.

(3) Očuvanje nematerijalnog kulturnog nasljeđa sprovodi se čuvanjem zapisa o njima, kao i podsticanjem njihovog prenošenja i njegovanja u izvornim i drugim sredinama.

Član 32.

(1) Muzejska građa koja ima značaj kulturnog dobra su, u smislu ovog zakona, stvari i tvorevine materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasljeđa od opšteg interesa i koje uživaju posebnu zaštitu uređenu zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

(2) Muzejsku građu koja ima značaj pokretnog kulturnog dobra čine muzejski predmeti ili grupe predmeta koji samostalno ili zajednički imaju poseban značaj za upoznavanje društvenog, historijskog, umjetničkog, kulturnog, naučnog i tehničkog razvoja, kao i prirode i njenog razvoja, bez obzira na to kada i gdje su nastali i da li se nalaze u ustanovama zašтите, organizovani u odgovarajuće zbirke ili izvan njih, kao i dokumentacioni materijal uz te predmete.

(3) Muzejska građa zaštićena je zakonom bez obzira na to u čijem je vlasništvu ili posjedu, odnosno kod koga se nalazi.

Član 33.

(1) Muzejska građa koja ima značaj kulturnog dobra, u zavisnosti od svog značaja, razvrstava se u kategorije:

kulturno dobro,

kulturno dobro od velikog značaja,

kulturno dobro od izuzetnog značaja.

(2) Utvrđivanje muzejske građe za kulturno dobro, kulturno dobro od velikog značaja i kulturno dobro od izuzetnog značaja uređuje se propisima kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Član 34.

- (1) Prijedlog da se nematerijalno kulturno nasljeđe upiše na listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike mogu dati fizička i pravna lica.
- (2) Upis na listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike sprovodi centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa, uz prethodnu saglasnost Ministarstva prosvjete i kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (3) Centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa vodi Centralni registar nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike.
- (4) Direktor centralne muzejske ustanove kompleksnog tipa donosi Pravilnik o postupku upisa i načinu vođenja Centralnog registra nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike.
- (5) Pravilnik iz stava 4. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 35.

- (1) Centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa predlaže Ministarstvu pokretanje procedure za upis elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa na Uneskovu Reprezentativnu listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa čovječanstva.
- (2) Centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa vodi Centralni registar nematerijalnog kulturnog nasljeđa upisanog na Uneskovu Reprezentativnu listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa čovječanstva.
- (3) Ministar donosi Pravilnik o postupku upisa i načinu vođenja Centralnog registra nematerijalnog kulturnog nasljeđa upisanog na Uneskovu Reprezentativnu listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa čovječanstva.

Član 36.

- (1) Muzejska građana na kojoj postoji pravo javne svojine je u vlasništvu Republike, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštitu kulturnih dobara.
- (2) Za pitanja koja se odnose na zaštitu muzejske građine koja uživa prethodnu zaštitu primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštitu kulturnih dobara.

GLAVA IV OSNIVANJE I PRESTANAK RADA MUZEJSKIH USTANOVA

Član 37.

- (1) Muzejska ustanova može biti osnovana kao javna ili kao privatna ustanova.
- (2) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), u ime Republike, osnivač je centralne muzejske ustanove radi ostvarivanja i obezbjeđivanja opšteg i nacionalnog interesa u muzejskoj djelatnosti.
- (3) Jedinica lokalne samouprave osnivač je muzejske ustanove radi ostvarivanja i obezbjeđivanja opšteg interesa područja za koje je osnovana.
- (4) Muzejska ustanova čiji osnivač je Republika ili jedinica lokalne samouprave je javna ustanova.
- (5) Ustanova kulture može organizovati organizacionu jedinicu za obavljanje muzejske djelatnosti pod uslovom da ta organizaciona jedinica ispunjava uslove propisane ovim zakonom za obavljanje muzejske djelatnosti.
- (6) Privatnu muzejsku ustanovu može osnovati pravno ili fizičko lice, uz saglasnost Ministarstva, pod uslovima uređenim ovim zakonom.
- (7) Ako muzejsku ustanovu osniva više osnivača, osnivači zaključuju ugovor o osnivanju kojim se regulišu međusobna prava i obaveze osnivača.

Član 38.

- (1) Materijalni, kadrovski i drugi uslovi za ostvarivanje muzejske djelatnosti utvrđuju se Pravilnikom o standardima i normativima za obavljanje muzejske djelatnosti.
- (2) Jedinstveni standardi i normativi u muzejskoj djelatnosti primjenjuju se u svim muzejskim ustanovama u Republici.
- (3) Ministar donosi Pravilnik o standardima i normativima za obavljanje muzejske djelatnosti.

Član 39.

Muzejska ustanova, kao javna ili privatna ustanova, osniva se pod uslovom da ima:

- 1) muzejsku građu ili muzejsku zbirku,
- 2) smještajni i izložbeni prostor,
- 3) potreban broj stručnih muzejskih radnika,
- 4) obezbjeđena sredstva za kontinuirano obavljanje djelatnosti,
- 5) plan rada i razvoja.

Član 40.

Muzejska ustanova, kao javna ili privatna ustanova, osniva se pod uslovom da posjeduje muzejsku građu ili muzejsku zbirku koja po značaju i obimu može zadovoljiti potrebe radi kojih se muzej osniva.

Član 41.

Muzejska ustanova, kao javna ili privatna ustanova, osniva se pod uslovom da ima obezbjeđen adekvatan prostor u kojem se može smjestiti muzejska ustanova koja ima:

- 1) izložbeni prostor,
- 2) depoe za smještaj muzejske građe,
- 3) radne prostorije za stručne i druge radnike.

Član 42.

Muzejska ustanova, kao javna ili privatna ustanova, osniva se pod uslovom da ima dovoljan broj zaposlenih stručnih radnika koji odgovara vrsti muzejske ustanove, broju i značaju muzejske građe ili muzejske zbirke koju muzejska ustanova posjeduje.

Član 43.

- (1) Inicijativa za osnivanje muzejske ustanove dostavlja se Ministarstvu.
- (2) Uz inicijativu iz stava 1. ovog člana prilaže se elaborat o opravdanosti osnivanja muzejske ustanove i dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 38. ovog zakona.
- (3) Elaborat o opravdanosti osnivanja muzejske ustanove sadrži i:
 - 1) dokaz o opravdanosti osnivanja, odnosno o postojanju društvene potrebe osnivanja muzejske ustanove na tom području,
 - 2) detaljan opis, status i strukturu muzejske ustanove,
 - 3) podatke o načinu ispunjavanja propisanih uslova za rad ustanove,
 - 4) dokaz o obezbjeđenosti sredstava za rad,

5) ostale podatke značajne za osnivanje i rad.

Član 44.

(1) Ministar rješenjem imenuje komisiju koju čine stručnjaci iz muzejske djelatnosti, koja utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje muzejske ustanove.

(2) Komisija iz stava 1. ovog člana dužna je da sačinji zapisnik o provjeri ispunjenosti uslova za osnivanje muzejske ustanove.

(3) Na osnovu zapisnika komisije iz stava 2. ovog člana, ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje muzejske ustanove.

(4) Rješenje ministra iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti sudski postupak pred nadležnim sudom.

(5) Ministar donosi Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za osnivanje i počinak rada muzejske ustanove.

Član 45.

(1) Muzejska ustanova može počinati sa radom danom upisa u Registar muzejskih ustanova, koji vodi Ministarstvo.

(2) Muzejska ustanova podnosi zahtjev Ministarstvu za upis u Registar muzejskih ustanova.

(3) Ministar donosi rješenje o upisu muzejske ustanove u Registar muzejskih ustanova i o počinu rada muzejske ustanove.

(4) U Registar iz stava 1. ovog člana upisuju se osnovni podaci, kao i podaci o statusnim promjenama.

(5) Ministar donosi Pravilnik o postupku, sadržaju i načinu vođenja Registra muzejskih ustanova.

Član 46.

(1) Osnivač, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, može donijeti odluku o prestanku rada muzejske ustanove.

(2) Odluka iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži i odredbe o daljoj brizi i zaštiti muzejske građe i muzejske dokumentacije.

(3) Muzejska ustanova koja je prestala sa radom briše se iz Registra muzejskih ustanova.

(4) Ministar donosi rješenje o brisanju muzejske ustanove iz Registra muzejskih ustanova.

Član 47.

(1) Prema svojoj djelatnosti, muzejska ustanova može biti:

1) kompleksnog tipa i

2) specijalizovana.

(2) Muzejska ustanova kompleksnog tipa obavlja djelatnost koja se može istovremeno odnositi na istraživanje, čuvanje, zaštitu (konzervacija i restauracija), publikovanje i prezentaciju muzejske građe iz oblasti arheologije, istorije, etnologije, etnomuzikologije, istorije umjetnosti, primijenjene umjetnosti i prirodnih nauka.

(3) Specijalizovana muzejska ustanova obavlja djelatnost koja se odnosi na pojedine nauke, umjetnosti, privrede, na određene istorijske epohe i događaje, kao i na život i rad pojedinih organizacija ili istorijskih ličnosti.

(4) Muzejska ustanova svojom djelatnošću obuhvata odgovarajuće područje za koje je osnovana.

Član 48.

Prema nadležnosti, muzejska ustanova može biti:

1) centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa,

- 2) centralna muzejska ustanova specijalizovanog tipa,
- 3) matična muzejska ustanova.

Član 49.

- (1) Funkciju centralne muzejske ustanove kompleksnog tipa, kao i funkciju matičnog muzeja za sve muzeje na teritoriji Republike obavlja Muzej Republike Srpske.
- (2) Funkciju centralne muzejske ustanove specijalizovanog tipa, kao i funkciju matičnog muzeja za sve umjetničke galerije obavlja Muzej savremene umjetnosti Republike Srpske.
- (3) Funkciju matične muzejske ustanove, u okviru mreže muzejskih ustanova, može da obavlja muzejska ustanova kojoj je rješenjem ministra utvrđeno da ima status matičnosti.

Član 50.

Muzej Republike Srpske, kao centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa u Republici, obavlja sljedeće poslove:

- 1) predlaže kulturna dobra na listu svjetske baštine,
- 2) utvrđuje i predlaže dobra od izuzetnog značaja,
- 3) utvrđuje i predlaže kulturna dobra od velikog značaja,
- 4) vodi Registar elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike,
- 5) vodi Registar nematerijalnog kulturnog nasljeđa upisanog na Uneskovu Reprezentativnu listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa čovječanstva,
- 6) organizuje istraživanja, izdavačku djelatnost, predavanja, konferencije, stručne skupove, edukativne programe,
- 7) predlaže muzejske ustanove koje obavljaju matičnu funkciju i predlaže mrežu muzejskih ustanova,
- 8) stara se o usklađivanju međunarodnih stručnih standarda u oblasti muzejske djelatnosti u saradnji sa matičnim muzejima,
- 9) osigurava da poslove upravljanja muzejskom zbirkom obavljaju stručni muzejski radnici u skladu sa standardima,
- 10) donosi plan i program stručnog usavršavanja zaposlenih u ustanovama muzejske djelatnosti i stara se o njegovoj primjeni,
- 11) donosi srednjoročni i dugoročni program razvoja muzejske djelatnosti u Republici, u skladu sa zakonom,
- 12) utvrđuje metodologiju za stručni nadzor koji obavljaju matični muzeji,
- 13) donosi stručna uputstva za muzeje u Republici,
- 14) predlaže mjere za unapređenje rada i razvoja muzeja,
- 15) prati stanje, potrebe i uslove rada u muzejima,
- 16) razmatra i sačinjava mišljenje za osnivanje novog muzeja na osnovu stručnog mišljenja matičnog muzeja i upućuje ga Ministarstvu u dalju proceduru,
- 17) obavlja stručni nadzor nad radom muzejskih ustanova kompleksnog tipa,
- 18) obavlja stručni nadzor nad radom matičnih muzeja,
- 19) organizuje i realizuje program i način polaganja stručnih ispita,
- 20) organizuje i realizuje postupak sticanja viših stručnih zvanja u muzejskoj djelatnosti,
- 21) vodi Jedinstveni informacioni sistem za muzeje,
- 22) obavlja druge poslove, u skladu sa ovim zakonom.

Član 51.

Muzej savremene umjetnosti Republike Srpske, kao centralna muzejska ustanova specijalizovanog tipa u Republici, obavlja sljedeće poslove:

- 1) vrši i nadzor nad radom muzejskih ustanova specijalizovanog tipa,
- 2) prikuplja muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju u skladu sa svojom misijom i politikom skupljanja,
- 3) organizuje stalne i povremene izložbe,
- 4) organizuje istraživanja, izdavačku djelatnost, predavanja, konferencije, stručne skupove, edukativne programe,
- 5) podržava i organizuje umjetničke i kulturne događaje u okviru svoga djelokruga,
- 6) osigurava dostupnost zbirke u obrazovne, stručne i naučne svrhe,
- 7) izrađuje stručna mišljenja i elaborate o muzejskom predmetu,
- 8) osigurava da poslove upravljanja muzejskom zbirkom obavljaju stručni muzejski radnici u skladu sa standardima,
- 9) razvija i unapređuje stručni rad umjetničkih galerija,
- 10) obavlja stručni nadzor nad radom umjetničkih galerija i pruža stručnu pomoć,
- 11) usklađuje planove i programe rada umjetničkih galerija i razvoja galerijske mreže Republike,
- 12) stara se o usklađivanju međunarodnih stručnih standarda u oblasti muzejske djelatnosti,
- 13) donosi srednjoročni i dugoročni program razvoja muzejske djelatnosti u Republici, u skladu sa zakonom,
- 14) predlaže mjere za unapređenje rada i razvoja muzejskih ustanova za koje je nadležan,
- 15) obavlja druge poslove, u skladu sa ovim zakonom.

Član 52.

Matični muzeji sprovode matičnu muzejsku djelatnost prema vrsti muzejske građe i osobenosti u vršenju muzejske djelatnosti, a koji se odnose na:

- 1) stručno-savjetodavnu pomoć muzejima,
- 2) unapređenje stručnog rada u muzejima,
- 3) stručni nadzor nad radom muzeja sa svog matičnog prostora,
- 4) usklađivanje rada i razvoja muzeja,
- 5) edukaciju muzejskih stručnjaka,
- 6) prezentaciju i organizovanje stručnog rada, uz primjenu nacionalnih i međunarodnih standarda, s ciljem unapređenja i razvoja muzejske djelatnosti,
- 7) saradnju sa centralnom muzejskom ustanovom kompleksnog tipa,
- 8) izdavanje mjera tehnike zašтите prema vrsti muzejske građe,
- 9) obavljanje drugih poslova, u skladu sa zakonom.

Član 53.

Organizacija, način rada, upravljanje i rukovođenje muzejskom ustanovom, kao i druga pitanja koja su od značaja za rad i funkcionisanje muzejske ustanove detaljnije se uređuju statutom muzejske ustanove, u skladu sa ovim zakonom.

GLAVA V RUKOVOĐENJE I UPRAVLJANJE MUZEJSKOM USTANOVOM

Član 54.

Organi rukovođenja i upravljanja muzejskom ustanovom su direktor i upravni odbor.

Član 55.

- (1) Direktora muzejske ustanove čiji je osnivač Republika imenuje i razrješava Vlada, na prijedlog Ministarstva, na period od četiri godine, uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije.
- (2) Direktore muzejskih ustanova kojima je na osnovu rješenja ministra utvrđeno da imaju status matičnosti, uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije, imenuje ministar, na period od četiri godine.
- (3) Direktore ostalih muzejskih ustanova imenuje i razrješava osnivač.
- (4) Konkurs za izbor direktora muzejske ustanove raspisuje se najmanje dva mjeseca prije isteka mandata direktora muzejske ustanove.

Član 56.

- (1) Za direktora centralne muzejske ustanove može biti imenovano lice koje ima završen prvi ciklus studija i ostvarenih najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent odgovarajućeg visokoškolskog obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva u traženom stepenu obrazovanja.
- (2) Za direktora muzejske ustanove koja ima utvrđen status matičnosti može biti imenovano lice koje ima završen prvi ciklus studija i ostvarenih najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent odgovarajućeg visokoškolskog obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva u traženom stepenu obrazovanja.
- (3) Uslovi za izbor, imenovanje i razrješnje direktora propisuju se odlukom osnivača i statutom muzejske ustanove.

Član 57.

- (1) Direktor rukovodi muzejskom ustanovom, predstavlja i zastupa muzejsku ustanovu i odgovoran je za zakonitost njenog rada.
- (2) Direktor muzejske ustanove:
 - 1) odgovoran je za materijalno-finansijsko poslovanje muzejske ustanove,
 - 2) predlaže plan i program rada muzejske ustanove,
 - 3) predlaže upravnom odboru opšte akte,
 - 4) izvršava odluke upravnog odbora,
 - 5) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, uz prethodnu saglasnost Ministarstva,
 - 6) odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa radnika, kao i o njihovom raspoređivanju,
 - 7) odlučuje o pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima radnika na radu i u vezi sa radom,
 - 8) pokreće disciplinski postupak i izriče disciplinske mjere radnicima u prvostepenom postupku,
 - 9) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom muzejske ustanove.

Član 58.

- (1) Dužnost direktora prestaje:
 - 1) istekom mandata,
 - 2) na lični zahtjev – ostavkom,
 - 3) sticanjem uslova za prestanak radnog odnosa, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi,

4) razriješenjem.

(2) Direktor će biti razriješen dužnosti prije isteka mandata ako:

1) ne izvršava obaveze utvrđene ovim zakonom,

2) mu je pravosnažnom sudskom odlukom izrečena mjera bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti,

3) nadležni organ utvrdi da direktor raspolaže sredstvima muzejske ustanove, poslovnim prostorom, opremom i imovinom muzeja na nezakonit način,

4) muzejska ustanova ne ostvaruje ciljeve i zadatke zbog kojih je osnovana.

(3) U muzejskoj ustanovi u kojoj je direktoru istekao mandat, a nije sprovedena konkursna procedura, ili je direktor razriješen dužnosti prije isteka mandata, imenuje se vršilac dužnosti direktora, na period do okončanja konkursne procedure.

(4) Prava, obaveze i odgovornosti direktora muzejske ustanove odnose se i na vršioca dužnosti direktora.

Član 59.

(1) Upravni odbor je organ upravljanja muzejskom ustanovom.

(2) Upravni odbor ima tri člana, koji se imenuju na period od četiri godine.

(3) Članove upravnog odbora centralne muzejske ustanove, nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, na prijedlog Ministarstva, imenuje Vlada.

(4) Članove upravnog odbora muzejske ustanove kojoj je na osnovu rješenja ministra utvrđeno da ima status matičnosti, nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, imenuje ministar.

(5) Članove upravnog odbora ostalih muzejskih ustanova, nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, imenuje i razrješava osnivač.

(6) Za člana upravnog odbora centralne muzejske ustanove može biti imenovano lice koje ima završen prvi ciklus studija.

(7) Zaposleni u muzejskoj ustanovi ne mogu biti članovi upravnog odbora.

(8) Uslovi za izbor, imenovanje i razrješ enje upravnog odbora, kao i visina naknade za njihov rad, propisuju se odlukom osnivača i statutom muzejske ustanove.

Član 60.

(1) Upravni odbor vrši sljedeće poslove:

1) donosi statut muzejske ustanove, uz saglasnost osnivača,

2) na prijedlog direktora, donosi opšte akte,

3) usvaja godišnji program rada i finansijski plan, te prati njegovo izvršenje, uz saglasnost Vlade, ako je osnivač Republika,

4) donosi pravilnike o korišćenju finansijskih sredstava muzejske ustanove, u skladu sa ovim zakonom,

5) usvaja godišnji izvještaj o poslovanju muzejske ustanove i godišnji obračun, uz saglasnost Ministarstva, ako je osnivač Republika,

6) rješava prigovore na odluke direktora,

7) daje direktoru mišljenja i prijedloge o pitanjima od interesa za rad muzejske ustanove,

8) razmatra i druga pitanja utvrđena ovim zakonom.

(2) Odluke upravnog odbora su pravno valjane ako se za njih izjasni većina od ukupnog broja članova upravnog odbora.

(3) Upravni odbor donosi poslovnik o radu.

(4) Poslovnikom iz stava 3. ovog člana propisuju se način rada upravnog odbora i izbor predsjednika.

Član 61.

- (1) Svojstvo člana upravnog odbora prestaje istekom mandata, ostavkom ili razrješanjem.
- (2) Članovi upravnog odbora mogu biti razrješeni prije isteka mandata:
 - 1) na lični zahtjev,
 - 2) ako upravni odbor donosi nezakonite odluke ili ne donosi odluke koje je na osnovu ovog zakona i statuta muzejske ustanove dužan da donosi,
 - 3) ako član upravnog odbora neopravdano odsustvuje sa sjednica, ne izvršava svoje obaveze ili nesavjesnim radom onemogućava rad upravnog odbora,
 - 4) u drugim slučajevima u skladu sa statutom muzejske ustanove.
- (3) U muzejskoj ustanovi u kojoj je članovima upravnog odbora istekao mandat, a nije sprovedena konkursna procedura, ili je upravni odbor razrješeno dužnosti prije isteka mandata, imenuju se vršioци dužnosti članova upravnog odbora, na period do konstituisanja novog upravnog odbora muzejske ustanove.

GLAVA VI STRUČNI MUZEJSKI RADNICI

Član 62.

- (1) Stručne poslove u muzejskoj djelatnosti obavljaju lica koja imaju odgovarajući nivo obrazovanja, potrebno radno iskustvo i položen stručni ispit iz muzejske djelatnosti.
- (2) Zapošljavanje lica u muzejskoj ustanovi sprovodi se po postupku javne konkurencije.

Član 63.

- (1) Utvrđivanje stručne osposobljenosti za rad u muzejskoj ustanovi vrši se polaganjem stručnog ispita.
- (2) Stručno osposobljavanje za rad u muzejskoj ustanovi za zaposlene na stručnim poslovima sa prvim i drugim ciklusom visokog obrazovanja traje godinu dana.
- (3) Stručno osposobljavanje za rad u muzejskoj ustanovi za zaposlene raspoređene na stručne poslove sa srednjom stručnom spremom traje šest mjeseci.
- (4) Nakon obavljenog pripravnčkog staža, pripravnik polaže stručni ispit.
- (5) Stručni ispit u muzejskoj djelatnosti organizuje i sprovodi centralna muzejska ustanova kompleksnog tipa.
- (6) Ministar donosi rješenje kojim se utvrđuje visina naknade za polaganje stručnog ispita, u iznosu od 80% najniže plate nakon oporezivanja (neto plata) u Republici za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se podnosi prijava za polaganje stručnog ispita, prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.
- (7) Ministar rješenjem imenuje komisiju za polaganje stručnog ispita i određuje visinu naknade za rad članova komisije za polaganje stručnog ispita.
- (8) Naknada članovima komisije iz stava 7. ovog člana isplaćuje se iz sredstava namijenjenih za plaćanje troškova postupka polaganja stručnog ispita, u iznosu do 20% najniže plate nakon oporezivanja (neto plata) u Republici, za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se komisija za polaganje stručnog ispita sastaje, prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.
- (9) Troškove prvog polaganja stručnog ispita snosi muzejska ustanova u kojoj je pripravnik zaposlen.
- (10) Djeca poginulih ili nestalih borca Republike, te lica sa invaliditetom, bez obzira na uzrok i

vrijeme nastanka invalidnosti, a čiji status se dokazuje uvjerenjem nadležnih organa Republike, oslobođaju se plaćanja naknade iz stava 6. ovog člana.

(11) Rješenje o oslobođanju plaćanja naknade za polaganje stručnog ispita donosi ministar, na zahtjev kandidata.

(12) Rješenje iz stava 11. ovog člana je konačno i protiv rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(13) Ministar, na prijedlog komisije iz stava 7. ovog člana, kandidatu koji je položio stručni ispit izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu.

(14) Ministar donosi Pravilnik o načinu polaganja i programu stručnog ispita u muzejskoj djelatnosti.

Član 64.

Zaposleni u muzejskim ustanovama mogu napredovati i steći određena stručna zvanja u muzejskoj djelatnosti.

Član 65.

(1) Osnovna stručna zvanja u muzejskoj djelatnosti su: kustos, muzejski pedagog, konzervator-restaurator, dokumentarista, informatičar i druga stručna zvanja, u zavisnosti od potreba muzeja.

(2) Uslovi za sticanje osnovnog stručnog zvanja iz stava 1. ovog člana su prvi ciklus studija visokog obrazovanja i položen stručni ispit u muzejskoj djelatnosti.

(3) Pomoćna stručna zvanja u muzejskoj djelatnosti su: preparator, muzejski tehničar, fotograf i druga pomoćna stručna zvanja, u skladu sa potrebama muzeja.

(4) Uslovi za sticanje pomoćnih stručnih zvanja su srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i položen stručni ispit u muzejskoj djelatnosti.

Član 66.

(1) Viša stručna zvanja u muzejskoj djelatnosti su: viši kustos, viši muzejski pedagog, viši konzervator-restaurator, viši dokumentarista, viši informatičar i druga viša stručna zvanja, u zavisnosti od potreba muzeja.

(2) Uslovi za sticanje višeg stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti su pet godina radnog iskustva u odgovarajućem muzejskom stručnom zvanju i objavljeni stručni radovi od značaja za unapređenje muzejske struke ili zvanje master, odnosno zvanje magistra nauka i tri godine provedene u odgovarajućem stručnom zvanju.

(3) Najviša stručna zvanja u muzejskoj djelatnosti su: muzejski savjetnik, muzejski pedagog savjetnik, konzervator-restaurator savjetnik, dokumentarista savjetnik, informatičar savjetnik i druga najviša stručna zvanja, u zavisnosti od potreba muzeja.

(4) Uslovi za sticanje najvišeg stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti – muzejski savjetnik su deset godina radnog iskustva u odgovarajućem višem muzejskom stručnom zvanju, stručni ili naučni radovi od naročito značaja za unapređenje muzejske struke ili doktor nauka i tri godine radnog iskustva provedene u odgovarajućem višem stručnom zvanju.

(5) Viša pomoćna stručna zvanja u muzejskoj djelatnosti su: viši preparator, viši muzejski tehničar i druga viša pomoćna stručna zvanja, u skladu sa potrebama muzeja.

(6) Uslovi za sticanje višeg pomoćnog stručnog zvanja su završen prvi ciklus studija i ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova, te položen stručni ispit za više pomoćno stručno zvanje ili deset godina radnog iskustva u pomoćnom stručnom zvanju i položen stručni ispit za više pomoćno stručno zvanje.

(7) Stručna zvanja radnika zaposlenih na poslovima bibliotekara i arhiviste stiču se u skladu sa važećim propisima iz oblasti bibliotečko-informacione i arhivske djelatnosti.

Član 67.

(1) Troškove postupka sticanja stručnog zvanja snosi zainteresovano lice.

(2) Ministar donosi rješenje kojim se, u zavisnosti od vrste stručnog zvanja, utvrđuje visina troškova u iznosu od 50% do 70% najniže plate nakon oporezivanja (neto plata) u Republici za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se podnosi zahtjev za sticanje stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti, prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(3) Postupak sticanja stručnog zvanja sprovodi komisija za sticanje stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti.

(4) Člana komisije iz stava 3. ovog člana može biti imenovano lice koje ima određeno stručno zvanje u muzejskoj djelatnosti ili djelatnosti zaštitne kulturnih dobara.

(5) Ministar rješenjem imenuje komisiju iz stava 3. ovog člana, koju čini pet članova, na period od četiri godine, te utvrđuje visinu naknade u iznosu do 20% od utvrđenog iznosa troškova postupka iz stava 2. ovog člana, po pojedinačnom zahtjevu, prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Član 68.

Zainteresovano lice, odnosno kandidat, podnosi zahtjev za sticanje stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti, u pisanoj formi, radi pokretanja postupka za sticanje stručnih zvanja u muzejskoj djelatnosti.

Na prijedlog komisije iz člana 67. stav 3. ovog zakona ministar donosi rješenje o dodjeli stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti.

Uslovi i postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za sticanje stručnih zvanja u muzejskoj djelatnosti propisuju se pravilnikom.

Ministar donosi Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za sticanja stručnih zvanja u muzejskoj djelatnosti.

GLAVA VII FINANSIRANJE MUZEJSKE DJELATNOSTI

Član 69.

(1) Sredstva za finansiranje muzejske djelatnosti obezbjeđuju se iz:

- 1) budžeta,
- 2) donacija,
- 3) sponzorstava,
- 4) poklona,
- 5) vlastitih prihoda,
- 6) međunarodnih fondova,
- 7) drugih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Sredstva za rad i funkcionisanje muzejske ustanove obezbjeđuje osnivač, u skladu sa ovim zakonom.

Član 70.

(1) Finansijska sredstva za rad centralnih muzejskih ustanova obezbjeđuju se iz budžeta Republike, iz budžeta Grada Banja Luka i iz drugih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Iz budžeta Republike obezbjeđuju se sredstva za:

- 1) bruto plate zaposlenih i druga primanja na osnovu radnog odnosa, utvrđena opštim i pojedinačnim kolektivnim ugovorima,
- 2) materijalne troškove,
- 3) dio programskih aktivnosti,
- 4) investicije,
- 5) osiguranje muzejske građevine, dokumentacije i prostora u kojem je muzejska građevina, kod osiguravajućeg društva za rizike, kao i u obimu u kojem je saglasan osnivač, a u okviru muzejske ustanove,
- 6) otkup muzejskih eksponata i muzejske građevine.

(3) Iz budžeta Grada Banja Luka obezbjeđuju se sredstva za:

- 1) dio programskih aktivnosti,
 - 2) investicije,
 - 3) otkup muzejskih eksponata i muzejske građevine.
- (4) Ostali troškovi finansiraju se iz vlastitih prihoda i drugih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

Član 71.

(1) Finansijska sredstva za rad muzejskih ustanova kojima je na osnovu rješenja ministra utvrđen status matičnosti obezbjeđuju se iz budžeta Republike, iz budžeta jedinice lokalne samouprave i iz drugih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Iz budžeta Republike obezbjeđuju se sredstva za:

- 1) bruto plate zaposlenih i druga primanja na osnovu radnog odnosa, utvrđena opštim i pojedinačnim kolektivnim ugovorima,
- 2) dio programskih aktivnosti,
- 3) rad matične službe.

(3) Iz budžeta jedinice lokalne samouprave obezbjeđuju se sredstva za:

- 1) dio programskih aktivnosti,
 - 2) materijalne troškove,
 - 3) održavanje i investicije,
 - 4) osiguranje muzejske građevine i dokumentacije u okviru muzejskih ustanova i zbirke u sastavu, kao i prostora u kojem su smještene, kod osiguravajućeg društva za rizike i u obimu u kojem je saglasan osnivač,
 - 5) otkup muzejskih eksponata i muzejske građevine.
- (4) Ostali troškovi finansiraju se iz vlastitih prihoda i drugih izvora, u skladu sa ovim zakonom.

Član 72.

(1) Muzejska ustanova čiji osnivač je Republika ili se finansira iz budžeta Republike dužna je da prijedlog svojih programskih aktivnosti, sa iskazanim troškovima potrebnim za njihovu realizaciju, dostavi Ministarstvu najkasnije do kraja oktobra tekuće godine za narednu godinu.

(2) Prijedlog programskih aktivnosti mora da sadrži finansijske pokazatelje o učesću drugih izvora finansiranja.

(3) Ministar rješenjem određuje koji programi i projekti se finansiraju sredstvima budžeta Republike.

(4) Centralne muzejske ustanove i muzejske ustanove kojima je na osnovu rješenja ministra utvrđen status matičnosti dužne su da sačinje godišnji finansijski izvještaj o ukupnim prihodima i rashodima, koji dostavljaju Ministarstvu.

GLAVA VIII NADZOR NAD RADOM MUZEJA I KAZNENE ODREDBE

Član 73.

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Upravni nadzor nad zakonitošću rada muzejske ustanove čiji su osnivači Republika i jedinica lokalne samouprave vrši Ministarstvo i nadležni organ jedinice lokalne samouprave.
- (3) Nadzor nad radom muzejskih ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 74.

- (1) Stručni nadzor nad radom muzejskih ustanova vrši i nadležna centralna muzejska ustanova.
- (2) Stručni nadzor nad radom muzejskih ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave i druga pravna ili fizička lica, a nemaju status matičnosti, vrši muzejska ustanova koja ima utvrđen status matičnosti.
- (3) Muzejske ustanove dužne su da prilikom nadzora i kontrole nadležnim muzejskim ustanovama dostave na uvid sve tražene podatke.

Član 75.

Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i drugih akata iz oblasti muzejske djelatnosti vrši Republička uprava za inspekcijske poslove, posredstvom nadležnog inspektora.

(2) U vršenju inspekcijskog nadzora, pored ovlaštenja utvrdjenih zakonom kojim se uređuje oblast inspekcijskog nadzora, nadležni inspektor je ovlašten da:

- 1) naloži otklanjanje nedostataka nastalih neizvršenjem ili nepravilnom primjenom ovog zakona, drugih zakona i opštih akata,
- 2) naloži donošenje normativnih akata kojima se regulišu uslovi i način korištenja muzejske građe,
- 3) naloži sprovođenje programa rada muzejske ustanove,
- 4) preduzme i druge mjere i radnje za koje je ovlašten ovim zakonom ili drugim podzakonskim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(3) Lice koje smatra da je došlo do povrede ovog zakona može se obratiti nadležnoj inspekciji u roku od tri mjeseca od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana učinjene povrede.

Član 76.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj muzejska ustanova ako:

- 1) izvrši i razmjenu muzejske građe suprotno odredbama ovog zakona (član 11. st. 2. i 3),
- 2) ne sprovodi stručne i tehničke mjere za štit i čuvanje muzejske građe ili ih sprovodi suprotno odredbama ovog zakona (član 16).

(2) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se i odgovorno lice u muzejskoj ustanovi za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Član 77.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazni će se za prekršaj muzejska ustanova ako:

1) izloži muzejsku građu koja nije stručno obrađena i na stručan način izložena (član 13. stav 3),

2) ne donese interni akt kojim se uređuju dostupnost i korišćenje muzejske građe (član 14. stav 5),

3) ne izradi plan preventivne zaštite i spasavanja muzejske građe od izuzetnog značaja (član 17. stav 3),

4) ne obezbijedi stalni fizički i tehnički nadzor i čuvanje muzejske građe (član 18. stav 1),

5) ne vodi evidenciju muzejske građe koja je preuzeta radi trajnog ili privremenog čuvanja, kao i evidenciju muzejske građe koja je preuzeta radi njenog trajnog ili privremenog izlaganja (član 19. stav 6),

6) ne vrši reviziju muzejske građe ili je vrši suprotno članu 23. stav 1. ovog zakona,

7) ne vodi Centralni registar nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike (član 34. stav 3),

8) ne vodi Centralni registar nematerijalnog kulturnog nasljeđa upisanog na Uneskovu Reprezentativnu listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa čovječanstva (član 35. stav 2).

(2) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazni će se i odgovorno lice u muzejskoj ustanovi za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

(3) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazni će se za prekršaj odgovorno lice u muzejskoj ustanovi ako ne donose uputstvo kojim se uređuju način i postupak revizije muzejske građe (član 24. stav 4).

GLAVA IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 78.

(1) Zaposleni radnici u muzejskim ustanovama koji su, po propisima važećim do stupanja na snagu ovog zakona, ispunjavali uslove koji se odnose na stepen i vrstu stručne spreme mogu i dalje obavljati rad u muzejskim ustanovama, pod istim uslovima.

(2) Od obaveze polaganja stručnog ispita oslobađaju se radnici koji su na poslovima muzejske struke, za koje je potreban položen stručni ispit, proveli najmanje 20 godina rada.

Član 79.

Ministar će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:

1) tehničkim mjerama i načinu sprovođenja mjera stručne i tehničke zaštite i čuvanja muzejske građe (član 16. stav 6),

2) sadržaju i načinu vođenja knjige ulaza, inventarne knjige, knjige izlaza i kartoteke muzejske građe (član 19. stav 8),

3) postupku upisa i načinu vođenja Centralnog registara nematerijalnog kulturnog nasljeđa upisanog na Uneskovu Reprezentativnu listu elemenata nematerijalnog kulturnog nasljeđa čovječanstva (član 35. stav 3),

4) standardima i normativima za obavljanje muzejske djelatnosti (član 38. stav 3),

5) postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za osnivanje i početak rada muzejske ustanove (član 44. stav 5),

- 6) postupku, sadržaju i načinu vođenja Registra muzejskih ustanova (član 45. stav 5),
- 7) načinu polaganja i programu stručnog ispita u muzejskoj djelatnosti (član 63. stav 14),
- 8) postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za sticanje muzejskih stručnih zvanja (član 68. stav 4).

Član 80.

Direktor centralne muzejske ustanove opšteg tipa će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:

- 1) postupku digitalizacije muzejske građe (član 22. stav 4),
- 2) postupku upisa i načinu vođenja Centralnog registra nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike (član 34. stav 4).

Član 81.

- (1) Postupci koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja podzakonskih propisa iz čl. 79. i 80. ovog zakona primjenjivaće se podzakonski propisi doneseni na osnovu ranije važećeg zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 82.

Muzejske ustanove su dužne uskladiti svoju organizaciju, rad i opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz člana 79. ovog zakona. Član 83.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o muzejskoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 89/08, 57/12 i 18/17).

Član 84.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 02/1-021-928/21 POTPREDSJEDNIK

Datum: 25. novembra 2021. godine NARODNE SKUPŠTINE

Denis Šulić